

Szerkesztési iroda:

uri-utca, Lukács-ház 9. sz. alatt
balra, hová a lap szellemi részét
illető közlemények intézendők.
Bérmertlen levelek csak ismert
kesektől fogadtatnak el.

Kiadó hivatal:

Béthy Lipót könyvnyomdája, hová
a hirdetések, előfizetési pénzek és
kiadása körüli panaszok bérmertve
intézendők.

ALFÖLD

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési feltételek:

Helyben:	Vidékre:
Egész évre 12 ft	Egész évre 14 ft
Fél évre 6 ft	Fél évre 7 ft
Negy. évre 3 ft	Negy. évre 3,50

Hirdetmények díja:

6 hasábos petitor egykori hirdetésnél 6 kr. s minden következőknél 4 kr. Bélyeg-díj külön 30 kr.
Nyílt-tér sora 15 kr.

A választási törvény.

Pest, július 14.

(a.) Az idő sebesen halad; észre sem vesszük s az év lejárt bújával örömeivel együtt. A jelenlegi országgyűlés napjai is meg vannak számlálva; őszkor fog összeülni utolsó ülészakára, hogy pályafutását az 1872. év ápril havában befejezze. Rövid életidő van csak számára kimérve s e rövid időben roppant sok teendő várja elintézését. Vasutak engedélyezése, az 1872-ki költségvetés megszavazása, a fővárosok rendezése s más számos fontos ügy, melynek törvény útján való rendezése elhalasztatlan szükséglet képez. Mint előde, ez is gőzerővel lesz kénytelen utolsó ülészakában működni, hogy feladatainak legalább legfontosabbjait a kívánt megoldás tárgyává tegye. Utolsó debutját, mint értesülünk, az apróbb tárgyakon kívül új választási törvény alkotása fogja képezni, mely ügyben a javaslatot a kormány most készíti s melynek tárgyalásával az ország képviselte jelen összeállításában bucsut veendő a politikai szerepléstől.

Ki az utolsó évek választási mozgalmait, a megejtett választások folyamatát figyelemmel kísérte, nem fogja kétségbevonhatni, hogy az 1848. ide vonatkozó törvény fölötté érezhető, lényeges hibákban szenved, hogy a választások függetlenségét nem eléggé biztosítja, hogy a különböző oldalról jövő befolyásoknak tart ajtót és kaput nyit, hogy a választói qualificatio meghatározásában az önkénynek kiváló szerepet enged, hogy röviden szólva, sok tekintetben elavult és impracticus, s revisioja az ország érdekében áll. Azonban a törvény jó oldalait sem szabad figyelmen kívül hagynunk. Egész jelleme sem a radicalismus, sem a túlzó conservatismus, hanem a józan szabadelvűség bélyegét viseli magán. A törvény alapelvei és vezéreszméi ma is épen oly helyesek, megtartásuk ma is épen annyira szükséges, mint 1848-ban, hacsak bucsut nem akarunk mondani ama nagy év eszméinek, ha csak magunkat ama korszakot alkotó idő vívmányaitól megfosztani nem akarjuk. Az akkor megállapított direct adócensus nagyban és egészben véve ma is megfelel az ország anyagi állapotának. Sem nem magas, sem nem alacsony, hanem épen a viszonyoknak megfelelő az. A mostani választási törvény főhibája az, hogy nem egyedül bizonyos direct adótétet vesz a census alapjául, hanem más, nemigen egyszerűen kideríthető qualificatióktól teszi függővé a választói jog gyakorlását, mi által az önkénynek, a jogtalan befolyásoknak s a pártszenvédélynek szabad kezét enged. Ezen segíteni kell s a gyökeres segély az lesz, ha a választási jog gyakorlását tisztán a benne foglalt adócensusstól tesszük függővé. Helyes határozatokat foglal magában a törvény a képviselői mandatum időtartamára vonatkozólag is. Itt sem esik túlzásba; eltalálta ama helyes időszakot, mely a választott függetlenséget épen úgy biztosítja, mint a választók érdekeit. Kíváncsinos, hogy e tekintetben se térjünk el az 1848. év határozataitól.

A jelenlegi törvény hibáival általában nem organicusok; alapelveit ma is megtarthatjuk, mert ezek csak a részletekben lettek hiányosan vagy impracticus módon alkalmazva. De mivel a benne letett elvek módosítása sem nem óhajtható, sem nem célszerű, nézetünk szerint a kormánynak nem kellene új választási törvényjavaslatot, kidolgoznia, melynek tárgyalása az elvi kérdések miatt kétségkívül sok időt venne igénybe. A czélnak tökéletesen megfelelne, ha a jelenleg fennálló 1848-iki választási törvény hiányainak pótlása czéljából egyszerű novella készülne, mely a létező törvény elveire támaszkodva, annak gyakorlatilag hiányosnak bizonyult részleteit módosítaná és potolná. Ez intézkedés teljesen

megfelelne a mai viszonyok szükségleteinek. Számos anomaliát, hiányt, visszaélésre szolgáló alkalmat megszüntetne, azonban mégis megmaradna ama szabadelvű bázison, melyet a mai törvény minden fogyatkozásai dacára elfoglal. Idő tekintetében is igen ajánlatos lenne az említett eljárás. A törvényhozásnak bizonyosan kevés ideje lesz e kérdéssel foglalkozni, s reá nézve nagy nyereségnek lenne mondható, ha nem elveti, hanem csak a gyakorlat utmutatásai alapján készült részleteket kellene tárgyalni.

Azonban bármily eljárást követend is a kormány, azt megvárja tőle a közvélemény, hogy sem a census emelése, sem a képviselői mandatum három éves időszakának meghosszabbítása nem szerepelend javaslatában. Magyarország megtagadná eddigi politikai czélját, megtagadná önmagát, ha az e tekintetben ma érvényes elvek megváltoztatásába egyeznék. Tartózkodjunk a liberalismus elleni tulságos félelemtől és bizalmatlanságtól: ez borzasztó bosszút állana rajtunk épen úgy, amint bosszút állt mindenütt, hol a kor szavát, a politika szükségleteit az állandó haladás igényeit tekinteten kívül hagyták.

Páris, július 10.

Tisztelt szerkesztő ur! Én, ki a dicső francia nemzetnek a szabadság, egyenlőség és testvériség magas és népboldogító eszmáinak megtestesüléseért vívott forradalmi és világsatái miatt — őszinte tisztelője voltam, és kinek kebléből ezen kegyetes érzelem a könnyelműleg provocált háború által előidézett gyászos catastropha folytán már-már kialudni látszott, — felette örvendek annak, hogy a francia nemzet iránt viseltetett régi szeretet és tisztelőlet keblemben mindinkább visszatérni tapasztalom.

Sajátságos nemzet ez, mely törni igen, de meghajolni vagy kétségbeesni nem tud, mely a füstölő romok, legnagyobb nyomor és inség közepette, a multat feledve, csak a jövővel foglalkozik, munkálkodik és cselekszik, hogy az általa rég óhajtott szebb és jobb jövő a szabadság, egyenlőség és testvériség nem írott malaszt, hanem valóság legyen.

Még ezelőtt 8 nappal Páris összes térei és fontosabb utcái egy folytonos láncolat által összekötött tábor képeztek, ma minden oly szép és tiszta, mint azelőtt volt; 8 nap előtt voltak még utcák, melyeket a bomba és ágyugolyó által szétrobbantott és szétlőtt házak fedelei és falai teljesen betemettek utcáit és házakat a földdel egyenlővé tettek, és a közlekedést teljesen megakasztották; ma már az utcák szabadok és nyitvák, és a legtöbb házak már újból építetnek, hogy sokkal szebben és pompásabban tűndöklöjenek mint valaha, hogy visszatérendő lakóiknak sokkal jobb és kényelmesebb tartózkodást nyújthassanak, mint azelőtt tehették.

Ha az összerombolt és petroleummal felgyújtott házak siralmasan nem panaszkodnak azon vandalismust, melynek Páris szemtanuja és tárgya volt: az emberek magaviselete, jó kedve és az ily gyorsan restaurált ipar és kereskedelem élénkségéből a történeteket még csak képzelni sem lehetne. Roppant pénz, hitel és erővel rendelkezik Franciaország, mely egyedül csak öt képesíti arra: hogy ily a történelemben páratlanul szerencsétlen kimeneteli vérontást és dúlást elfeledhessen és magát restaurálhassa. Ennek tudatával bir nemcsak a művelt és gazdag, hanem a legközönségesebb és szegény francia is, és azért innen lehet azon egész Franciaországban uralkodó hit és meggyőződés, hogy néhány év alatt Franciaország erősebb és hatalmasabb lesz, mint valaha volt.

A republicai kormányforma alatti szabad fejlődés és egyesülés által, mondják a francziák, az ország anyagi és szellemi erejét 5 év alatt sokkal inkább lehet nevelni és kifejleszteni, mint a császárság alatt egy nemzedéken keresztül. Ők erősen hiszik, hogy többé Franciaországba állandóan más kormányforma meg nem állhat, mint a republicai, és ebbeli hitüknek alapot kölcsönöznek, hivatkoznak

nak a legutóbbi párisi választásokra, hivatkoznak a reorganizált katonaság szellemére, mely csak a köztársaságért tud és akar lelkesülni, és biznak Thiersben, ki sokkal melegebben szereti Franciaországot, mint az Orleánistákat, Napoleont pedig hitvány avanturiernek tartja.

Sok az ember, mit vesztettek, temérdek azon pénz, melyet hadiköltség megtérítésül Németországnak fizetnek, kiszámíthatlan és sok tekintetben helyreépíthetetlen azon elveszett művészeti kincs, mely a lángok martalékává lett, és mégis a francia mindezek dacára azt mondja: hogy ennek így kellett jönni, mert különben a szellem és egyéni szabadságra oly zsibbasztólag ható császárságtól megmenekedni vajmi nehezen és ki tudja mikor lettek volna képesek!

Nem irhatok többet, mert időm, ki mindent látni, a mai és a 17 év előtti Páris közt, midőn utazásom közben azt is meglátogattam, különbséget tenni óhajtok, nagyon ki van mérve. Tegnap Versaillesben és Saint-Clouban, ma Saint-Denisben kerestül Enghien de Bainsben voltunk. Saint-Cloud egy romhalom, nemcsak a palota, hanem az összes magánházak is egy-egy kőhalmazt képeznek, Enghien pedig, melynek kies tavát száz meg száz leggazdagabban és legizletesebben épített villák környezik, kifosztva és szándékosan megrongálva, feláldozását várja, hogy enyhé és szelid climájával ismét menhelyet nyújthasson nem csak az elgyengült, de a szórakozást kereső emberiségnek is. Hajdan Franciaország egyik legszebb fűrdője, ma gyász és pusztulás színhelye.

Összeszorult szívem a fájdalmas látványon és ha reá visszaemlékszem, borzadály futja át idegzetemet, azért be is zárom levelemet azzal: hogy vajha az isteni gondviselés oly mértékben árasztaná áldását e sokat próbált és szenvedett nemzetre, mint a mily mértékben azt önzéstelen áldozatkészsége megérdemli!

Hazaíás üdvözléssel

Varjasy József.

Tenyészszünk gyümölcsfákat.

E lap hasábjain, nem ritkán tapasztalhatni, hogy a politikai érdekektől eltekintve, gyakran jelennek meg oly cikkek is, melyek nálunk az annyira felkarolt népnevelési mozgalmakat tárgyzák s nem kevés megnyugvást és örömet nyújt az ügybarátoknak azt észlelhetni, hogy azok, kik e nemes cél: t. i. a népnevelés valódiságával foglalkoznak, minden utat s módot megragadnak arra nézve, hogy a rohamos idők eseményei közt, a kor követelte népneveléshez tehetségükhöz mérten hozzájárulnak.

Annál fokozottabb örömmel olvastam az „Alföld” — f. é. jun. 17-ki számát, melyben Gy. K. barátom a „Néptanodai falkolák”-ról ír. Azok, kik e cikket olvasták, s kik e téren ismerik háttérmaradásunkat, hiszem osztani fogják szavait. De ez még mind nem elég! mert így a megpendített tárgy még mindig csak a kezdetlegességben marad, s így aligha több lesz jámbor óhajnál....

A népnevelés, melynek egyik rugója: a nemzetgazdaság, nemcsak a hivatott néptanítóknak eszközlik, hanem első sorban (értve a nemzetgazdaságot) a földmíves osztály. — Ezen osztály foglalkozási köréhez tartozik kiaknázni a föld adományait, hogy így ezek által anyagilag gyarapodjék, s az anyag felhasználásával szellemi kincseket gyűjtessen.

Nemesebb foglalkozást alig lehet gondolni, mint az emberi ismeret és tapasztalat eredményeinek a körülöttünk levő természet szépítése körül felhasználását. Az ember a növényt és állatvilággal szemben egy kis gondviselés tisztét teljesítheti, amellyel, hogy magának új paradicsomot teremthet! mely annyival becsesebb Ádám apánkénál, mert magunknak köszönhetjük. A természet vadon szolgáltatja a különböző fajú fákat, az ember a vad törzset megnevesíti s a zamatos gyümölcsöknek új meg új fajtát állítja elő. A természet szántás nélkül termi meg imitt amott a füvet, bokrokat; az ember más vidékre, más földrésze, más égalj alá is átplantálja, fejlődésében ápolja, idomítja, az izlés és czélszerűség törvényei szerint berendez. A tökéletesedés elvét, mely rendeltetésének irányát ad, átviszi az ember a természet többi lényére is s annyira föltételvé válik az ő szorgalma, eszessége, ügyessége a többi teremtménynek nemesebbének, hogy nélküle néhány évtized alatt elválna minden, a föld visszaesnék eredeti — ősalapotába, midőn „kétség nélkül való és pusztavala.”

De térjünk vissza felvett tárgyunkhoz és szóljunk hozzá érdemlegesen.

— A gyümölcstermelésről szólván, nem czélom a diszkertészet magasztalásába fogni. Mellőzöm még azon előnyök kiemelését is, melyek a fák szaporításával a föld termékenyítésére, a climaticus viszonyok egészséges átváltoztatására kétségbevonhatlanok. Csupán hasznossági szempontból akarom tekinteni e tárgyat s utalni a statistikai adatokra, hogy a számok győzzenek.

— A gyümölcstenyésztés nem fényűzés: ez egyike legjövődélmezőbb foglalkozásainknak. Hogy eddig kivált magyar alföldünkön nem sokat adtak rá, oka volt az, mert könnyen megélhettek gyümölcs nélkül is, nagyobb területű földekhez nem volt elég munkaerőjük, legfőképen pedig, hogy a dolgot hosszasan ne szépígtessük — oka volt a tudatlanság.

A szépígtetés, kendőzgetés soha sem vezet czélhoz, mert ezáltal saját kárunkra cselekszünk; azért legjobb egyenesen rámutatni a baj kútfejére, hogy azt megismerve igyekezzünk azon segíteni.

Nem ismerték, nem ismerik ma sem eléggé sem a jó gyümölcsöt, sem a gyümölcsfák ápolási, nemesítési módját. Megvesszük drága pénzen a gyümölcsöt, s annyira nem gondolunk, ha nekünk volna, mi kapnánk érte jó hasznót. — Udvarunk, kertünk, lankánk tizedrésznyi jövedelmet sem hoznak be, mint akkor hoznának, ha gyümölcsössé alakítanók át. A gyümölcsfogyasztás annál nagyobb lesz, minél több termeljük. Piaczok nyílnak meg nemcsak hon, de külföldön is. Bizony nem nagy dícséretünkre válik az, hogy a fővárost még mindig külföldi gyümölcs-árusok látják el; habár Keeskeméti, N.-Körös szintén sok gyümölcsöt szállít oda. A statistikai adatokból kitűnik, hogy e két város népességének a gyümölcs-termelés évenként 2 millió forintot hajt be. — Pedig mostohább talaj alig van az országban!

Ott van K.-Szolnok- s Kraszna-megye; főleg Zilah és vidéke látja el Erdély egyrészét a legizletesebb gyümölcsökkel, s nagy része a lakosoknak e jövedelem forrásból él.

A szorgalmas családapa ültet gyümölcsfákat, ámbár sejt, hogy annak gyümölcsöt ő nem élvezendi, de a fiuk és késő unokák halálával fognak visszaemlékezni reá.

Székudvaron, 1871. július 13.

Mártonfy K. Márton.

Arad, július hó 15.

A „N. Fr. Presse”-nek Londonból e hó 12-ről a következőket táviratozzák: A francia nemzetgyűlésnek egy magán-bizottsága ideiglenes alkotmány kidolgozásán fáradozik, mely Thierst az állam kormány élén hagyva, két évig tartana. Ezen két év alatt a nemzetgyűlés egy nagy bizottsága új alkotmányt készítene Franciaország számára.

Franciaországban a politikai körök még mindig élénken foglalkoznak Chambord gr. manifestumával. Azon többé alig lehet kételkedni, hogy e trónkövetelő — időszerűtlenségével pártját a teljes feloszlásra juttatta és a restauráció örök időkre lehetetlenné tette. Mint a francia conservatív lapok is kijelentik, a legitimista-képviselők nyilatkozata, melylyel a háromszínű zászlóhoz híven-maradásukat jelentik ki, nem mint egyesek manifestatiója, hanem mint az egész párt programja tekintendő.

Hogy Chambord manifestuma nem csak pillanatnyi felhevülés szüleménye, hanem gondosan előre ki volt tervezve, a „Debats” szerint kiténik azon körülményből, hogy „V. Henrik” — a párisi grófnak, ki nála füsiora vonatkozó látogatást akart tenni, tudtára adni, miszerint várjon addig, míg azon fontos határozat, melyre ő (Chambord gróf) épen most akarja magát elszánni, ismeretessé leendő. Chambord egyébiránt, úgy látszik, teljesen tisztában volt manifestuma jelentősége felől, mint-hogy midőn ez közzététetett, már ő a belga földön időzött. Különben Thiers kétségyszerűen lett volna, V. Henrik királyt egész tisztelettel kiutasítani.

— A párisi lapok érdekes adatokat közölnek, hogy a commune mely elemekből volt összeállítva. A commune-nek tudvalevőleg 79 tagja volt; ezek között: 12 journalista, 4 néptanító, 4 ügyvéd, 3 orvos, 2 gyógyszerész, 5 festő, 2 építész, 2 mérnök, 6 kereskedelmi-tisztelő és a közigazgatáshoz tartozó egyén, 1 szobrász, 2 kis-kereskedő, 1 ékszerész, 1 vésnök, 1 nyomdász, 2 könyvvezető, 2 festő, 6 cipész, 1 kalapos, 5 gépész, 1 üst-kovács, 1 kosárkötő, 1 asztalos, 1 pénztárnok, 1 illatszerész és 3 háztulajdonos. Kilenced egyénről nem lehet tudni, hogy mily foglalatosságuk volt.

— Végre a orosz lapok is fölhagytak amaz indokolatlan kihívó hanggal, melyen eddig Franciaország ügyeiről, jelen állapotáról és jövőndobeli intentioniról szólni méltóztattak. A félhivatalos lapok sorában az ismeretes „Prov. Corr.” kezdette meg a jobbra való áttérést, s egy szenvedélytelenül írott czik méltányolja a francia ügyeket. A táviratunkban már említett czikk főbb részeit következőleg hangzanak;

„A mostani kormány helyzete lényegesen megerősödött; a nemzetgyűlésbe történt számos

Mai számunkhoz egy negyed iv hirdetés van mellékelve.

pótválasztás a nemzet azon akaratát mutatta ki, hogy Franciaország újbéli felemelését egyedül a kormány által választott uton kell megkísérteni a nélkül, hogy azt új pártküzdelmek által veszélyeztetné. A kormánynak, melynek a választástások által Franciaország újból a bizalom félreismerhetlen jelét, s egyidejűleg a mindenféle megintott állapotok visszaállításához a meghatalmazást megadta, most nagyobb felelősséggel kellend az ország újfelemelésének nagy munkájához fogni.

Most, miután az újkormány előleges nehézségei le vannak győzve, kellend fejének kimutatni, mennyire felelnek meg feladatuk nagyságának és mélységének. Miután arról gondoskodtak, hogy Franciaország „ismét érezni kezdje magát”, az önbizalmat remélhetőleg mindenek előtt a valódi önfelismerés útjába terelni, s ez által az erőt az erkölcsi megújodáshoz fokozni fogják iparkodni. Németország a külső javakkal oly gazdagon ellátott szomszédországot új fejlődését teljes nyugalommal s elfogulatlan részvétellel kísérni. Franciaország felvirulása nem fog nekünk gondot okozni, mert egyidejűleg teljes bizottsággal az új német birodalom folytonos s mindig erőteljesebb virulását várhatjuk. De annál őszintébb lesz egész németország azon óhajja, hogy Franciaország a komoly, belső újjászülésben nem csak saját békéjét, hanem tiszteletteljes viszonyát a többi hatalmakhoz is újból megtalálja, melyet nekia közös kulturfejlődés érdekében mindenütt szívesen kívánnak.

Faidherbe véleménye a francia-német háború következményeiről.

„Faidherbe azon katonai operációkról, melyeket a porosz-francia háborúban maga vezetett, könyvet irt ily cím alatt: „Champagne de l'armée du Nord”, melyben következőképp okoskodik:

Hogy az északi hadjárat nem mutatott nagy hasznos eredményeket, ez nem tőle függött. Metznek ahelyett, hogy magát okt. 28-án feladta, védelmeznie kellett volna decz. közepéig, visszatartva Frigyes Károly seregeit falai alatt, és időt engedve a Loirei hadseregnek, hogy kivívott első győzelmeit hasznosítsa, és hogy ez idő alatt a párisi hadsereg alkalmat találva, a párisiak ismert bátorságát hasznosítsa, naponta zaklatta, megtámadta volna az ostromló német sereget, melynek ereje kevésbé volt oly jelentékeny, mint a hogy hírelt; ekkor az északi hadsereg, anélkül, hogy kénytelen lett volna látni, hogy 2-3-szor túlnyomó erő állt körülötte, Somme és Páris között vesztéggel, képes lett volna a poroszokat megfosztani a Normandiából kapott élelmi szerektől és őket elválni a kelettel való összeköttetéstől.

Akkor, ugye lehet, a háború hosszadalmasabbá lévén, vagy pedig valamely európai bonyodalom által megváltoztatván, a mi saját előnyeinkre és Gambettának, a védelem létkének, nagy diadalmára fejeztetett volna be, ki egyik seregtől a másikhoz ment, hogy szerencsétlen országunk utolsó védőinek harcúgyát felizzassza.

Ez nem történt így és politikai ellenfelei abban lették örömeiket, hogy nem adtak neki igazat és gáncsolták tetteit és műveit. Ez oly halálanság, melyet mindig csak politikai pártzenvedély kelthet.

Most már mik lettek és lesznek következményei vereségünknek?

Azt hiszem, hogy a poroszokkal való háborunk eredménye nem egyéb, mint a demokratia veresége Európában, a mennyiben a francia hatalom gyengült; a francia demokratia pedig legyőzött, mert megszűnővén méltó és tiszta és így tiszteletreméltó lenni, hatalma nem terjed ki többé más népekre, mivel sok derék és jeles ember bizalmatlanságát idézte elő és mivel az európai aristokratikus hatalmak között izolálva és elhagyva találta magát.

Egyetlen civilisált és a társadalmi viszonyok alól oly mérvben, mint mi, emancipált nép: az egyesült államok köztársasága melyet puritánok alapítottak, és midőn az oceán még nem választott el egymástól, a császárság, a rabizolgtartók iránti hajlamai és a mexikói expedícióból ellene kitűnő célzattal által elidegeníté magától.

TÁRCZA.

Quinet Edgar „Forradalom” című művéből.

(Folytatás.)

IV.

XVI-ik Lajos.

1774-ben XVI-ik Lajossal az új kormány reményeül tündek fel Turgot és Malesherbes; de csak feltűntek és Maurepas-val ismét visszaesett minden a megelőző kormányok elagottságába. 1781-ben hozott ugyan Necker percznyi világosságot már megszokott sötétségbe, s e világosságnál látható volt, mint rohan az állam bukása felé; de ez intést első gyengeségül tulajdonították azon kormánynak, mely mindaddig nyomorát elrejté vagy másra ruházta. A végzetes szű deficit szájról-szájra járt és évenként növekedett; mert mindenki saját belátása és képzelődése után nagytá az.

Még nagyobb volt a fogyatkozás az igazságszolgáltatásban, biztonságban és méltóságban. Ezt mindenki elismerte és látta: és ez oka, hogy a másik betöltetlenül maradt.

Mindenki érezte, hogy oly folyamán hajózik, mely egy Niagara zuhatagához vezet. Mint a mélység vonzani szokta a hozzá közeledőket, úgy szállta meg a szédülés a kormány férfait. Calonne nevetett e mélység láttára, s minél közelebb állott ahhoz, annál vakmerőbb lett. Senki sem látta még, hogy a ministerek által elfogadott pénzügyi bukás csak másodrendű az egész múlt összehalmozott erkölcsi, vallási és politikai bukása mellett.

Az első színrelépő személy a parlament, mely az ország rendjeinek összehívását követeli, mint

Ugy látszik tehát, hogy a demokratia Európában le van verve, s ezzel egyszersmind a törvény előtti egyenlőség, a privilegiumok és kedvezmények eltörlése, más szavakkal az igazság, jog és előhaladás. Sükséges-e mondani, hogy a humanitás az ó-világba visszamegy?

Nem! A demokratia csak pillanatra veretett le, mert erkölcselen és tehetetlen lett.

A valódi demokratia az, ki a népet erkölcsös- sé igyekszik tenni azért, hogy tanítsa és neki jó példát mutat, (mindennek az csak ellentéte, ami most Franciaországban történik.)

Azonban ez ügyet Franciaországban is tisztába lehetne hozni, ámbár én ezt semmiképp sem reménylen és másfelől erősen hiszem, hogy győző- ink a németek, belátva a vérük árán kivívott eredményeket, jövőre értékük és méltóságuk érzetével fognak bírni, saját hazájokban szabad emberei jogait fognak hivatkozni és nem fognak megelégedni azzal, hogy önmagukat Amerikába száműzzék.

Ha majdan mi is regenerálva és szabadok is leszünk, a két nép testvéri egységben elfelejtend- di előbbi csatáit, a Rajna nem lesz többé óhajtott és gyakran vérről borított határ, hanem egy élénkítő útér és Európa komoly békének fog ü- vendeni.

Az „Internationale”-nak a munkások- hoz intézett felhívása.

„A polgárháború Franciaországban —” cím alatt, az „Internationale” londoni fő-igazgatótanácsa egy felhívást intéz a munkásokhoz, mely kimerítően ismerteti meg a társulat alapelveit, és egyszersmind saját, főleg pedig a párisi commune tényeit igyekszik kimenteni.

E felhívás szerint: A commune lényegében a munkások által uralt állam volt; a termelő osztály harcának eredménye azok ellen, kik a terményeket elcsátják, röviden — azon végre feltalált politikai alkat, melynek segítségével egyedül lehet a munkások nemzetgazdasági felszabadítását elérni.

„1871. pünkösdtől — mondja a felhívás — a francia munkások és azok közt, kik ezek munkáinak készítményeit elköbozzák, a béke vagy csak fegyverszünet is lehetlenné vált. A bérencz soldateska vas-karok két osztályt egyidőre összerakhatja egy közös iga alatt, de a harc megszűnés nélkül mindig nagyobb mérvben fog megújulni, és kimenetele irány nem lehet kétség, mert egy igen kis kisebbség és egy igen nagy többség állnak egymással szemközt: a tulajdonosok és a munkás-osztály.”

Valóban a munkásoknak és a népeknek is sok okuk van a nyilatkozatot soha nem feledniük, melyben az Internationale fejei oly nyíltan lépnek fel terveikkel.

Érdekes, hogy ez iratban mily leírás adatik a szept. 4. óta Franciaországban lefolyt eseményekről. A első fejezet a szept. 4-iki forradalomról, és a köztársaságnak a munkások által történt kikiáltásáról szól. A nemzeti övédelem kormánya, mint a „nemzet elurálásának kormánya” tüntetetik fel. Ezen kormány embereinek, kik „a városokat hatalmukba keríték” — első ténnyük volt Thiers az európai udvarokhoz küldeni, hogy beavatkozást kérve, a köztársaságnak egy királylyal leendő felcserelését ajánlja meg. Trochu tñok már szept. 4-től fogva lehetetlen tartá Páris megvédését, Thiers és Favre csak ürügyet találtak ebben személyes dicsvágyuk kielégítésére, és nem a poroszok, hanem a munkások által legyőzésére. Páris capitulációja aztán befejezte az árlások sorozatát. — Erre 5 lap következik a műben, tele szitkokkal Thiers és a kormány több tagja ellen.

A második fejezet felhozta azon eseményeket, melyek a polgárháborúhoz vezettek, melynek előidézésében az Internationale természetesen egész ártatlannak tüntetetik fel. Hogy ürügyet találjon erre, Thiers azt állítja, miszerint a nemzetiségi tüzéségre nemzeti-tulajdon. Ő azonban csak Páris és a munkásokat, kik a szept. 4-iki forradalmat előidézték, akarta lefegyverezni.

1616-ban, de legvakmerőbb képzelődésében is csak egy új Fronde létrejöttét látja.

Ay 1787—88-ik években XVI-ik Lajos gyengeségét még Brienne miniszterének tehetetlensége növeli: a gyakori száműzetések, melyek senkit sem ijesztenek meg; a vélt ellenségek átengedtek győzelmek; egy bolyongó parlament, mely csakhamar visszaállítatik, egyetemes gyűlés összehívása és feloszlata; végre kimondatik a nagy szó: az ország rendei, midőn még az ennelapható volt: ezek biztos jelei egy magát feladni kész hatalomnak, s mindezt csakhamar követik a visszavonhatlan lépések, midőn a gyengeség már a kényszerrel fog küzdeni.

A vesztélyt mégnövelte az, hogy ekkor jöttek létre az Egyesült Államok Amerikában; Franciaország jászotta a főszerepet e szabad nemzet születésénél, és jobbával tartotta a bölcsőt. Az Oceánból emelkedett ki ez új nép; és a legtürelmetlenebbek, mint La Fayette tábornok, terjesztetel kezdtek ama hallatlan újságot, hogy Franciaország is kiemelkedhetnék már a szolgaság oceánjából. XVI-ik Lajos volt az első, ki jobbát nyújtá Amerikának, mert nem tudták még akkor, mennyire ragadós a szabadság. E ragyogó században nem ismerték ama nagy igazságot, melyet mi azóta oly jól megtanulhattunk, hogy az elnyomásból született kormányformának az elnyomás által kell élnie, vagy az igazság által elvesznie.

Megakadályozhatta-e XVI-ik Lajos a szabadság létrejöttét?

A kormányférfiak, kik annyi móddal rendelkeznek a szabadság megölésére, míg semmit sem találtak fel, mi által annak születését vagy kitörését ott, hol még soha sem mutatkozott, megakadályozhatnák; e feladat még nincs megfejtve. A franciaik türelme oly tartós volt, hogy a

Kihívásai dacára a központi-bizottság védelmi állást foglalt el ellenében, míg végre márcz. 18-án a versaillesi csapatok meg akarták ágyúitól fosztani. Cement Thomas és Lecomte tñokok megérdemelték a halált.

A harmadik fejezetben az állítatik, hogy márcz. 18-dikán egész Páris fellázadt e jelszó alatt: Éljen a commune! Azután szóról-szóra ez következik: „A párisi proletariások, mondja a központi bizottság márcz. 18-án kiadott proclamációjában, a kormány árulásainak közepette megérték, miszerint érkezett az idő, midőn a helyzet megmentése végett a közügyek vezetését saját kezeikbe kell ragadniuk. Átérték, hogy mulasztatlan közelebbük, és feltétlen joguk van, saját sorsukat kezeikbe venni, és ennek diadalát biztosítani, midőn a hatalmat magukhoz vonják. „A munkások azonban a social-republikát kívánták, és a commune ennek ténynyé válása volt. — Felszámítottak ekkor azon áldások, melyek a social-köztársaságból az emberiségre fognak áradozni, és az állítatik, miszerint márcz. 18. azon első forradalom napja, melynek eredménye az volt, hogy csakis a munkás-osztály ismertethetik el képesnek a társadalmi reformok kezdeményezésére.

A negyedik fejezet védelmezi az orgyilkosságokat és gyújtogatásokat, melyek a commune által követettek el, melyekkel, mint az irat állítja, nagy szolgálatozt tettek az emberiségnek. Ellenben a versaillesi kormány tagjai gyalázatos gonosztevékké bélyegzetnek. Thiers és verszomjás scariusi Sullá és a két triumviratus napjaira emlékeztetnek.

E felhívás, mely nyílt fenyegetéseket tartalmaz Angol- és Németország ellen is, mutatja, miszerint márcz. 18-dikát Párisban az „Internationale” idézte elő, és hogy ennek vezetői nagyon óhajtkák mindenütt a polgárháborút, mely őket a hatalomhoz juttathatja.

T Á V I R A T O K .

B é c s, j u l . 14. A „Presse” értesülése szerint a berlini cabinet a délnémet kormányok között tárgyalások folynak az ultramontanizmus tulkapásai ellen teendő rendszabályok iránt. Poroszország és Bajorország már megegyezésre jutott, a württembergi kormány még nem jutott megállapodásra.

M ü n c h e n, j u l . 13. Az ó-katholikus főgyűlékezést öszre tervezi. Az előértekezelt szeptember hóban Mainzban tartatik meg. — Roppant sok idegen érkezett a csapatok bevonulása alkalmából. A porosz koronaherceg szombaton érkezik ide.

B é c s, j u l . 14. A delegatiók működésének befejezése után, Rieger két bizalmi-férfiával ide érkezend, a csehek végnyilatkozatainak átnyújtása végett. Csakis ekkor fog elhatározatni a tartománygyűlés egybehívása, mi azonban augusztus vége előtt semmi esetre sem fog megtörténni. Ha a felett, melyet Rieger hoz, kedvező leend, H o h e n w a r t meglátogatja Prágát.

B é c s, j u l . 14. Ismét hírek szállongnak a három császár összejöveteléről, miről azonban az itteni diplomatai körökben mit sem tudnak.

K o n s t a n t i n á p o l y, j u l . 13. A barátságos viszony Oroszországok abban nyert ismét nyilvánulást, miszerint az orosz külügyi minisztérium főbb hivatalnokai részére ismét rendjelek adományoztattak.

Itt is azt hiszik, hogy br. P r o k e s c h helybe egy magyar diplomata (gr. Széchen) fog kinevezettni.

Legujabb.

Berlin, j u l . 14. Itteni diplomatai körökben igen komolyan beszélnek ismét a szent szövetség helyreállításának eshetőségéről, oly alapon azonban, hogy az újabb államviszonyoknak és kor szellemének némi engedmények tétetnének. (Mily nagylelkűség! Szerk.) A félhivatalos lapok utasítva lettek a császárok összetartásának szűksé-

XVI-dik Lajos hiszékenysége menthető; mert ő még hitt 1787-ben, és két évvel később oly lázadó fők által lett elnyomva, melyekről eddig senki sem hallott beszélni. Ez oly várhatlan, melyre soha még a legnagyobb lángész sem készülhet.

Százados szolgaságnak eredménye az, hogy a fejedelem a nemzetet egyesektől számot sem kérhet; mert senkinek sincs alkalma magát megismertetni. Ilyen volt Franciaország állapota az 1789-et megelőző pár évben.

Mit tett ekkor Barnave, Touret, Sieyès, Vergniaud, Gaudet, Roland, Danton, Robespierre és még maga Mirabeau is? Mily sötét tehetetlenségben voltak ők elzárva! Ki gyanakodhatott volna rájuk? Ha sötétségkűből a hatalom száműzetésbe hurcoltathatta őket; mennyi változás történt volna a forradalom eseményeiben; de tehetetlenségük védte őket, és akadályozta nevüket, és személyüket a nyilvánosságra jutástól; a kormány pedig kénytelen volt a sötétségben emelkedni látni azokat, kik később őt felforgatták. Semmiségük szűlte bizottságukat.

Ez egy soha nem vazart kormány tehetetlenségei közé tartozik; mely nem tudja elleneit felkeresni: s bírná bár Herkules buzogányát, nem tudja, hova üssön vele.

Másképp van ez oly nemzeteknél, melynél a szabadság kifejlett, a tehetségek ismeretese, mert kiléptek a tömegből. Ezeket le lehet tartóztatni intő példál, hogy a többiek engedelmisségét azzal növeljék.

Igen sok történetről többre becsülné XVI-ik Lajos, ha kormánya közepén és végén vérengző lett volna, és a történelmünkben oly gyakori erőszakos rendszabályokat alkalmazta volna. Fennebb kimutattam az ily erőszakos rendszabályok alkalmazásának nehézségét. Másrészt pedig a XVIII-ik század emberei nem voltak anynyi imádói a nyers

gét az európai rend érdekében kedvező világításban megvitatni.

G e n f, j u l . 14. Francia kivándoroltak, köztük Millot a „Mot d'Ordre” munkatársa és Guesdes a „Droits de l'homme” szerkesztője „La République universelle” cím alatt új lapot indítanak itten meg.

P á r i s, j u l . 14. Az itteni pénzverésben soha nem látott tevékenység uralkodik; 20 gép dolgozik éjjel nappal, minden másodperczen egyegy aranyat verve, mi óránként 72,000 db aranyat ad. De nemcsak francia pénzek veretnek itt, hanem chinaiak, japániai, szóval a föld minden népei számára, mert a francia tüzetes pénzverés még mindig megőrizte határtalan hitelét.

Gambetta tegnap megjelent a nemzeti gyűlésben, azonban a vitában részt nem vett. — A nemzeti védelmi kormány eljárásának megvizsgálására kiküldött bizottság tegnap Palikao és Benedetti ügyét vette elő. — Legközelebb az összes franciaországi nemzetiség feloszlására vonatkozó tjavaslat fog terjesztetni a nemzetgyűlés elé.

Gambetta közelebb megindítandó lapja „Patriote” és nem „Revanche” címmel fog megjelenni.

B e r l i n, j u l . 14. Angol- és Olaszország elutasíták a Berlinhen tervezett európai vámerkekezletben való részvételt. — Moltke tábornagy a Franciaországban levő német megszálló csapatok parancsnokaihoz azon parancsokat intézte, hogy minden erőszakos beavatkozást tiltsanak el, és ha kihágások fordulnak elő, csak a törvény rendes útját kell követni.

P á r i s, j u l . 14. Mint állítják, Páris városa aug. hóban 400 millió kölcsönt vend fel. — A hadi törvényszékek működésének megkezdése — a foglyok által tett leleplezések következtében — elhalasztatott; és pedig valószínűleg 14 napra ismét.

P á r i s, j u l . 14. Ladmiraull kormányzónak egy hirdetménye tudtul adja, hogy a nyilvános helyeket úgy, mint annakelőtte, ismét csak éjjelkor kell bezárni.

Ujdonságok.

* A t e m e s v á r i b a l o d a l n e m e t k ö z l ö n y e ; a „Neue Temesvarer Ztg.” egy vezércikkben keserű panaszban tör ki, hogy nem nevezett város, hanem Arad-on állítatik fel sajtó bíróság. Azonfelül Pestről meg arról is értesül, hogy a másodfoku bíróságok szervezésénél Temesvárt ismét mellőzni szantszintén Arad-on létesíteni szándékoznak. De hogy Temesvár bánatának pohara egészen megteljen, nevezett lap még arról is értesül, hogy pesti irányadó körökben elhatározták a Temesvár-Lugos-Karánsebes-Orsovát összekötő vasuti tervet mellőzni, s helyett egy Arad-Lugos-Karánsebes-Orsova vonalat létesíteni. — Érdekes azonban és egyszersmind tanulságul szolgálhat városunk némely köreire nézve, mily megjegyzéssel kíséri nevezett baloldali német közlöny e kombinációt. Miután több okot fölhozott Temesvár oly kivívott mellőztetésének megmagyarázásául, döntő érv gyanánt következő nyilatkozatot tesz: „Nem akarunk Temesvár országgy. képviselője ellen recriminációkban kitörni, sem párhuzamot vonni az ő működése és sz. kir. Arad-város volt országgy. képviselője Atzél Péter működése közt — jöllehet Atzél fáradhatlan törekvésének köszönheti Arad, hogy minden tekintetben előnyösítve van Temesvár fölött. Nem akarunk továbbá Atzél Péter, mint volt aradi polgármester

erőnek, mint mi, kiknek ez egyetlen hitvallásunk lett.

1786-ban a parlamentet legyőzendő megelégedtek a rendes visszatárlásokkal: száműzetésekkel Troyes-ba, és a pecsétes levelekkel; ez volt az ily meg hasonlásoknál a régi hagyomány. Dubois bibornok:!) a gyakorlat által magát feljogosultnak hitt cýnimussal jelelte ki ebbeli rendszerét. A parlament engedett, mint mindig, mert valóban ki gondolhatta volna, hogy megette egy nép is áll?

Mindaddig XVI-dik Lajos még saját ura volt, de mihielt Brienne az ország rendjeinek összehívását megígérte, a függöny felemelkedett, s a király csak nézője lett azon megzabolomnak, melyet ő indított meg. Átgondolva a dolgokat, látnunk kell, hogy csakis akkor lehetett volna erélyt kifejtetni a királynak; midőn legkevésébbet mutatott, t. i. 1787. és 1788-ban: és ez alkalom többé nem tért vissza.

Különbön is mit tehetett a király még 1788-ban? Megremiteni Franciaországot? A sereg nem engedelmeskedett volna. A parlamentet száműzni? A száműzetések gyakoriak voltak, s mit használtak? A nép vezéreit semmisíteni meg? Már mondtam, hogy azok önmagukat sem ismerték.

A véletlen szerint kellett volna sújtania gyakran épen saját barátait. Ha vádolják XVI-ik Lajost, hogy nem ottont vért, én könnyen még több védokot találhatok ezért számára.

A tettekhez szükséges eszközök már hiányozni kezdtek. E helyzetben támaszra volt szükség, és ezt az ország rendjeiben látni megtalálni, mely azonban csak képzelmi intézmény volt akkor, s már ki ment a szokásból; és ebben akart a fejedelem és a nemzet egymás ellen menhelyet keresni.

1) Dubois (Vilmos) cambray-i érsek, a regenszék alatt orleans-i főpökövencze és minisztere volt. — A ford.

nek tevékenysége s erélyére odautalni, pedig csak e tulajdonságaival sikerült neki szülővárosának oly vívmányokat szerezni, melyek Arad fölvirágzása tekintetéből a legnagyobb horderővel bírnak." stb. stb.

— Varjasy József és Varjasy Gyula honvéder orvos urak a mult napokban Béla rokonuk látogatására Párisba utaztak, mit azért említettük föl, hogy előbbinek mai számunkban közölt érdekes párisi levelét t. olvasóink figyelmébe ajánljuk.

— A z ar ad i kasz in ó v á l a s z t m á n y a még májushavi gyűlésében azon czélszerű s méltányos határozatot hozta, hogy a kaszinó nős tagjai az udvaron levő, szép virágok s fákkal körzött s a nyári szép estéken estelizésre igen alkalmas helyre nejeiket, leányaikat s más női rokonait magukkal hozhatják. Néhány bájos urhölgy föl is használták az alkalmat, de még mindig nem látjuk ott a hölgyközönséget a szép estéken oly számban képviselve, mint a hely üdesége s a művelt férfítársaság jelenléte megérdemelné.

— B e k ü l d e t e t t. Az „Arader Tageblatt“ czikkirója, ugylászik, működése állandó alapulvól tűzte ki „calumniare audacter, semper aliquid haeret“ s ebből kifolyólag annyi badarságok halmaz össze valótlanság, ráfogás és tapintatlanságból, hogy az ember elbámul, mint fél elama kicsi lapba annyi nagy baklövés. En az „Alföld“ pénteki számában egy szóval sem állítottam, hogy a Maros némely helyeken nem hágtu tal a partot, de azt tünttettem fel, hogy annak nem a védgát rosza-sága az oka, nem tagadván azért, hogy a part melletti kiépítése s megerősítése égető szükségét képez. Erre aztán hajrá! fűnek-fának neki ront a kis német lap, s nekem s minden e lapban kezdő betűvel jelzett czikkirónak hadat üzenve, mindnyájunkat tulságosan megáradt epéje sártengerébe akar futasztani. Lassan a testtel, sógor, mert akárhogy ágaskodik, hogy semmit jelentőségéből fölbukkanjon, attól nem menekül meg, hogy olykor-olykor, valótlán s borzalmas tulzással előadott helyi híreit meg ne czafoljuk.

X. Y. Z.
— A helybeli gymnasium és reáltanodák izraelita tanulói tegnap délelőtt főtiszt. Steinhart Jakab főrabbi urnál, ki már 25 év óta részesíti az illető ifjakat díjtalanul a vallástantásban, tisztelegvén elismerésük csekély jeleül egy ezüst serleget nyújtottak át. Örömmel említjük föl, hogy mind az üdvözöl beszéd Klein Ede a gymnas. VIII. osztálybeli tanuló részéről, mind pedig a tisztelt főrabbi ur viszonzásza az édesen csengő magyar nyelven jelenített. Az ünnepély számos díszes hallgatóság terletében a helybeli izr. hitközség üléstermében folyt le, mely helyiség az illető előjáróság részéről egész készséggel engedtetett át emagaszatos és szívemelő czélra.

* A világhírű kötéljáró s valocipedező művészpár, Braatz Eufrozina kisasszony és Ernest ur, kik felülmulhatan ügyesség s merészséggel két világrész fővárosaiban a közönséget bámulatra ragadták, Weiss Gyula városligeti bérli ur meghívása folytán, jul. 20-án a városligetben fölépének. E művészpár előadásairól közelebb bővebben fogunk megemlékezni.

* A városligetben tegnap tartatni szándékolt tánczvigalom a kellemetlen időjárás következtében, holnap (hetfőre) lett halasztva.

— Békés-gyulai levelezőnk írja: Lendvanyé Fánegy Ilka asszony, a pesti nemzeti színház egyik elsőrendű tagja városunkba megérkezett, s vendégszerelést mult szombaton a „Lowoodi árva“ czimű színműben fellépéssel kezdte meg. — Közönségünk feszült érdeklőséggel várta a jeles művésznő megjelenését s az iránta táplált rokonszenv viharos taps és éljenzésben lett kifejezve, szép virág-csokrok záporként hullottak elébe. — Játékának legkisebb mozdulataiban tapasztalt művésziessége, nemkülönben hosszú, nehéz anyagi és szellemi erőt s kitartást igénylő szerepével közönségünket elragadtatva tartá. A tisztelt vendég-művésznő minden eddigi fellépésében tanusított azt, hogy a művészet valódi magaslatán áll. Méltó megemlést érdemelnek még a szakmájában kitűnő Ardayné, az igyekező Radeczky Sarolta, Boros, Szakáll és Szabó Bandi, az utóbbi nemcsak a színpadon felel meg ügyesen nehéz feladatának, — hanem szemtanúi voltunk egy legközelebbi fürdés alkalmával bátorságának és éber lélekjelenlétének is, midőn saját életének veszélyeztetésével, a már vízbe fulandó J. A. felebarátját megmentette; — fogadjá eme tetteért a hálás elismerés kifejezését. Földényi Béla mint, ujonnan szerződött tag, má lépend fel először „a király házassodik“ czimű vígjátékban.

* A 48-as párttal Irányi Dániel a „Magyar Ujság“ pénteki számában tudatja, hogy a pártnak a jövő képviselőválasztások érdekében országsszerte való szervezése végett ősszel országos értekezlet fog tartatni Pesten. Ez alkalommal egy-szermind kijelenti, hogy ami a megyei és községi választásokat illeti, óhajtja, hogy a 48-as párt a balközéppel egyetértve lépjen föl, nehogy különválás miatt a jobboldal vergődjék diadalra. Az országgyűlési képviselőválasztásoknál azonban — meg fogunk mérközni a balközéppel, ha kell és czélszerűnek látszik. Végül pedig azon tanácsot adja párthíveinek, hogy — miután a balközép tagjai egy, mint a miniszterelnök, 48-asnak állítják magukat — tehát kérdezzék majd meg az illető képviselőjelölteket: vajjon azon 48-as párthoz tartoznak-e, melynek képviselői a szélső balon ülnék az országházban?

* A z a d ó k e z e l é s e g y s z e r ű s i t é s e h e z. A pesti m. kir. pénzügyi igazgatóság közelebb értekezett a városi hivatalal, miként lehetne a városi adókezelést egyszerűsíteni. A kölcsönös véleménynyilvánítás után megállapítottak, hogy a főkönyvek úgy rendeztessenek be, hogy egy lap oldalán ne legyen 6 adókötetes fel, hanem a főkönyvek egy-egy oldalán csak egy fél legyen beiktatva, a kontó 5 évre érvényesíttessék, s a ház-bér és jövedelmű adóra vonatkozzék. Az személyke-resest-adó külön könyvekben kezeltesse, mint a közmunka-váltási adó. A névlajstromok is más-

ként alakíttassanak, úgy, hogy bárki rövid keresés után megtalálható legyen. A munkálat, melyet kölcsönösen dolgoztak ki, a magyar királyi pénzügy-miniszteriumhoz küldetett jóváhagyás végett. Ez újítást által minden számadási zavarának elejét veteti.

* Ü d v ö z l e t A u s z t r i á b ó l a német császárhoz. Weichs báró felső ausztriai tartományi képviselő maga és elvtársai nevében üdvözlöttek ki, a magyar királyi pénzügy-miniszteriumhoz küldetett jóváhagyás végett. Ez újítást által minden számadási zavarának elejét veteti.

* A „Reform“ tárczájában Vajda János amellett szól fel, hogy szín házakat építsünk, ha a magyar országos adósság akarunk szolgálni, mert az esztetikai fölény a nemzetiség terjesztésére határatlanul sikeresebb, mint a politikai. A magyarország leghatalmasabb tényezői kulturánk azon ágai, melyek eszköze a nyelv, tehát irodalom és művészet. A színművészet terjesztésének van gyakorlati, üzleti oldala is. Míg a vers-íráshoz anyagi kellékül elég egy pár ív papír, toll és tinta, a Thaliának a közönség nagyságához és kényelmi ízlésbeli igényeihez mért templom is kell. A németiség elfoglalta a kedvezőbb pontokat, s hogy ebben mily előny rejlik, megmutatta a következők.

* Jégverés Ausztriában. Magántudósítások rendkívülinek állítják azon szerencsétlenséget, — mely a Cseherdő követ kezű helységeit érte: Heumark, Hirschau, Plesz, Friedrichsthal és Springenberg. A gabona végepké semmivé lett. — Ily nagymérvű szerencsétlenségben még a vagyonosabbak is alig bírják a csapást elviselni, nemhogy a szegényeknek segíthetnének. Ugy látszik, hogy a jégverés Európaszerte beköszöntött ez idén, s a biztosító társulatoknak lesz módjuk a fizetésben. De bezzeg a kik nem biztosítottak!

* Pest vágyona. A főváros tulajdonát képező vagyon a belvárosban: jövedelmező vagyon értéke 397,541 frt 66 kr. a nem jövedelmező vagyon értéke 1,048,936 frt 66 kr. a lipót-városban jövedelmező 1,709,595 frt, nem jövedelmező 614,305 frt, a terézvárosban jövedelmező 499,781 frt 25 kr, nemjövdelmező 544,329 frt 21 kr, jözsefvárosban jövedelmező 738,082 frt 8 kr, nem jövedelmező 424,090 frt 99 kr. Ferenczvárosban a jövedelmező vagyon 2,327,192 frt 17 kr, nem jövedelmező 181,785 frt 25 kr. értéket képvisel. — A városi jótékony intézetek ingatlan vagyona 1871. év vége felé tett: a jövedelmező 54,000frt a nem jövedelmező 978,113 frt 34 kr képvisel. A városi rakpartok értéke 1,360,000 frt-ra becsültetett. Összesítés: jövedelmező vagyon 7,066,192 frt 16 kr, nem jövedelmező vagyon 3,791,580 frt 45, mindössze 10,857,782 frt 61 kr.

* P á r i s b a n a c h i n a i k ö v e t s é g e g y i k, opiumtól szédelő komornyikja négy emeletet bukva, szörnyet halt. Nem ez a különös, hanem, hogy bebalzsamozták és a menyei birodalomba visszashállítandják. Ez annyira szokás, hogy Californiában 50,000 kínai él s halottjaikból egy sincs ott eltemetve, mind a hazájukban. A párisi követ irtoztató nagy uraság, milyen még követnek soha sem volt küldve és harmincz szolgája van Párisban, van honfi orvosa, fodrásza, szabója, cipésze stb. szolgálatában. Hívják pedig Khina ezen nagy urát a legrövidebben Chung-Hownak-nak; a nagy titulusa csak valamivel rug hetven kötjelezt szótagnál többre.

* A z á r v i z E r d é l y b e n. Kolozsvári hírek szerint, a közelebbi nagy esőzés a kolozsvár-csucsai utvonallal mellett, s az Almás völgyében oly borzasztó károkat okozott, hogy csaknem az összes idei termés tönkre van töve. Julius 28. és 29-dikén Hidalmástól le az egész Almás-völgye, mintegy tenger nézett ki, magával sodorván az ár nemcsak a már lekaszált szénát, hanem a könnyebb szerkezetű faházakat s gazdasági épületeket is. Több emberélet is esett áldozatán, kiket az ár hirtelen meglepett. Zsombor mellett egy anyát két gyermekével karjaiban találtak az iszapban megfulva. A kár kiszámíthatatlan. Hasonló volt a nagy-kapusi ár is, mely egy kis havasi patakból eredve, aztán a völgyet beiszapolta, s egy köhidat az országot mellett elsodorván, a közlekedést Kolozsvár s Bánff-Hunyad közt több napra megakasztotta. Nagy-Kaposton számtalan terhes szekér áll megrekedve, miután a vasuti teherszállítás megszűnővén, Bánff-Hunyadtól Kolozsvárig tengelyen kell a közlekedést fenntartani. B.-Hunyadtól Csucsáig az egész országotat tönkre tette a rohanó ár, a porondot az utról elhordván, mely most csak kavicsból áll, pedig néhol 4—7 láb magasságban fekszik. A lekaszált s összegyűjtött szén a határ tulsó végében s az országot melletti bokrokban van felakadva, s annyira beiszapolva, hogy használni többé nem lehet. A nagyvár-kozozsvári vasutat is megrongálta az esőzés; a sztánai töltésnél a sinek, de sőt a talpfák is ragyobbrészt a levegőben függnek, s az alagút is bomladozónak indult, úgy hogy a kijavításról egyhamar szó sem lehet. Az első erdélyi vasutvonalon esett kárt egy fél millióra becsülik és hetekig fog tartani, míg a vasut Gyulafehérvárig ismét járható lesz. — Nagy-Szebenből jelentik július 8-dikáról: A folytonos esőzések a különben ilyenkor majdnem kiszáradt Szeben folyót hatalmas folyamrá tették. A város felé eső part még szállár, de talán a víz már kiöntött. A rendőrség kénytelen volt a veszélyeztetett helyeken lakókat más hová elhelyezni. Az egész vidék egy nagy tó. Károlyfehérvár és Alvincz-felé a közlekedés megszűnt. Ugyanaz nap esti 6 órakor a Reusz patak annyira megdagadt, hogy az alsó sánczokat víz alá helyezte s a füzérlaktanyát oda kelle hagyni, úgy a közlekvő házakat is. A víz a vasuti töltést is elsodorta s a vasuti talpfák nagyrészt elhordta. A kár még most megmérhetlen. Julius

9-én reggel 10 órakor a legnagyobb veszélynek már vége volt, mert az ár 6 lábbal megapadt. Embereket itt nem esett áldozatul. A Brassóval való közlekedés is meg van gátolva. Délután négy óráig a víz annyira megapadt, hogy a közlekedés Brassóval helyre állott.

* Az „International“ hírlapjai Európában. E hatalmas egyetlet organumairól, Franciaországot illetőleg, tüzetes catalogus nem állíthatunk fel, mivel ujabbban egymás után tűnnek fel és le a lapok a francia földön, annyi azonban bizonyos, hogy legalább 26 lap támogatja az „International“-t. Franciaország után legerősebben van képviselve Belgium, 7 igen elterjedt socialistikus hetilappal u. m. „La Liberté“, „Internationale“ (Brüsselen), „De Werker“ (Antwerpben), „Le Mirabeau“ (Verviersben), „Le Droit“ (Lodelinsartban), „Le Réveil“ (Seraingben), „La Voix des Écoles“ (Brüsselen). Három jelenik meg Hollandban, „De Werkman“ (Amsterdam), „De Toekomst“ és „De Vryheid“ (Hága). Egy Poroszországban, „Der Volkstaat“ (Lipce); egy Bajorországban, „Der Proletarier“ (München); egy Ausztriában, „Der Volkswille“ (Bécs); és egy Magyarországon, „Die Arbeiter Zeitung“ (Pest). Svájcban négy jelenik meg: „Die Tagwacht“ (Zürich), „Der Vorbote“ és „L'Egalité“ (Genfben) és „La Solidarité“ (Neuchâtelben). Spanyolország végül egy lappal szerepel: „La Federación“-nal (Barcellonában).

Szerkesztői üzenet.

Városi urnak helyben. Az ön által hozánk beküldöttnek állított „Germanisatio“ czimű cikket, nem kaptuk meg.

Temesvárott, július 15-én következő számok huzattak ki:

36. 5. 34. 67. 88.

Köszönet. nyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtethen boldogult férjem Priegl Godofrédnak f. hó 14-én végbement temetése alkalmával személyes megjelenésükkel az elhunyt iránt érzett tiszteletük és rokonszenvüknek oly részvételjes kifejezést adni szíveskedtek, — az igen tisztelt testületek és magánosoknak egyaránt — a nyilvánosság terén is forrón érzett hálás köszönetét kinyilatkoztatni, elengedhetlen kötelemének tartja.

Arad, 1871. július 15.

Öz v. Priegl né, és családja.

Meghaltak Aradon.

(Július 7-től — július 15-ig.)

Belváros: Rusz Johanna, 4 hónapos, cseléd leánya, aszkór. — Masa Antal, 46 éves, korcsmáros, vízkór. — Priegl Godofréd, 51 éves, órász, vízkór. — Trojácsék Nándor, 21 éves, lakatos, tüdővész. — Bélik Katalin, 8 hónapos, napszámos leánya, göröcsök. — Krenyiczki József, 5 éves, napsz. fia, sorvasztóláz. — Gibitza Anna, 4 hón., szakácsné leánya, göröcsök. — Homorogán György, 6 hónapos, napsz. fia, göröcsök. Veldin Márton, 3 hón., napsz. fia, göröcsök. — Burka Antal, 1 éves, lelkész fia, toroklob. — Csűrár Laczkó, 1 éves, napszámos fia, agylob. — Korbiczki Kálmán, 9 hónapos, varrónő fia, sorvadás. — Muszkán Gusztáv, 12 éves, csizmadia fia, vízbefut. — Kovács József, 1 éves, város pandur fia, béllob. — Csicsilla Antal, 1 éves, napszámos fia, göröcsök. — Szlafkai Ilka, 1 hónapos, vasuti vezető leánya, gyöngülés. — Morenyán Nika, 40 éves, napszámos, agyhüdes.

P e r n y á v a : Mihailó Szona, 8 éves, földész leánya, vízbefut. — Nagy Béla, 2 hónapos, hordár fia, hasfolyás. — Nedelko Lenka, 21 éves, napszámosnő, légesvörsz. — Gál Elis, 1 éves, szakácsnő leánya, agylob. — Bogya Petro, 50 éves, napszámos, égetés.

S a r k a d : Nikolajevits J., 33 éves, szabó, hagymász. — Sagovics Mária, 7 hetes, csizmadia leánya, rángás. — Zsakovits Miklós, 7 hónapos, csizmadia fia, rángás. — Samu Antal 3 hónapos, magánzó fia, rángás. — Imbrevovits Jelina, 6 hetes, szücs leánya, hasfolyás.

Nyilvános köszönet.

Özvegy Stotz Julia urhölgy, boldogult férje néhai Remetei Stotz József iránti kegyeletének tanúsításul: az aradi polgári negyletnek háromszáz forintot ajándékozott, a melyért a nemes keblű adományozónak az egyetlet nevében köszönetet nyilvánított.

Kelt Aradon, 1871. július 14.

Stampfl Borbála, egyll. fővédasszony.

M e g h i v á s

Az arad-videki tanító-egylet központi választmánya július 16-án azaz vasárnap délután 3 órakor Nagy József alelnök úr lakhelyiségében ez évi utolsó választmányi ülést tartja, melyre a helyb. s vidéki választmányi tagok tisztelettel meghívattak. Tárgyai:

- a) A nagy gyűlésre bejelentett tételek számba vétele.
- b) Bizottsági jelentés az okmányok készítése iránt.
- c) Elnöki jelentés az egyll. alapsz. módosításáról.
- d) Jelentés a pénztár állapotáról.
- e) Uj-szt.-Anna mezővárosba tartandó nagy gyűlést illető végleges intézkedések.

Arad, 1871. július 15-én.

Simay István, Szücs József, egyll. elnök. egyll. jegyző.

A z e l s ő a r a d i b e t e g s e g é l y z ő és temetkezési-egylet választmánya ma vasárnap délután 4 órakor az izraelita iskolaház 2-dik emeletében választmányi ülést tartand, mely alkalommal rendes tagok fölvétele is eszközöltetik.

A z e l n ö k s é g.

Az aradi „Ált. munkásegylet“ tagjai, a mult vasárnap összejött közgyűlésen megkezdett tárgyalások folytatása s befejezése ma vasárnap, azaz f. hó 16-án d. u. 4 órára az egyetlet helyiségében megjelenni azon figyelmeztetéssel hivatnak fel, hogy ez alkalommal az egyetlet jövőjét illető fontos határozatok fognak hozatni.

A z e l n ö k s é g.

Az aradi első takarékpénztár

főtér 33-ik számú saját házában, ünnep- és vasárnapok kivételével naponta:

Reggeli 9 órától 12-ig. — Délután 3 órától 5-ig leszámítol váltókat.

Előlegez: állam- és értékpapirokra, valamint zálogházilag arany és ezüstneműekre is.

Kölsönöz: jelzálogilag bekebelezett kötvényekre Aradváros és Arad megye területén fekvő ingatlanokra, a legelőnyösebb feltételek mellett.

A z i g a z g a t ó s á g.

Az aradmegyei takarékpénztár a takarékpénztári betételeket 6%-kal kamatoztatja, leszámítol naponta piaci és telepitett váltókat, előlegez értékpapirokra és nyers terményekre, mindennemű állam- és értékpapírok megvételét és eladását a pesti és bécsi börzén a legelőnyösebb feltételek mellett eszközözi.

Köszönet. nyilvánítás.

* A földbirtok felosztása Angliában. Anglia 393,569 mezőgazdasága között 213,626 azaz 54 százalék olyan, mely nem nagyobb 20 acenál (1 acre=1 és fél hold.) Igy Vales 55978 gazdasága között 48 százalék azaz 27,185, és Skócia 79,603 gazdasága között 45,434 azaz 57 százalék kisebb 20 acenál. A legtöbb kisgazdaság (64 százalék) Yorkban van; a legkevesebb (35 százalék) Cumberland és Westmorelandban. A 100 acen felül levők közül legtöbb van Northumberlandben és a legkevesebb Lancasterben. A 213,626 kisgazdaságnak összes terület-nagysága nem tesz többet 2,658,000 acenél, tehát az összes bevetett földnek alig 9 százalékát, míg a 20—100 acre-közötti gazdaságok 7,810,000 acret, vagyis a bevetett föld 20 százalékát teszik. Végre a 100 acre-on felül levő gazdaságokra 20 millió acre azaz az egész bevetett földnek mintegy 65 százaléka esik. A ténylegesen termőföld 1870-ben Nagy-Britannia és Irlandban tett 46177,370 acret (1869-ben 77,217-tel kevesebb.) Ebből Nagy-Britanniára esik 30,407,589 acre, Irlandra 15,652,578 acre, és a szigetekre 117,213 acre. Ezen termőföldről Nagy-Britanniában 27,334,723 acre, vagyis 60 százalék szántóföld és 20,728,511 acre, vagyis 40 százalék legelő; Irlandban 5,661,610 acre, vagyis 36 százalék szántóföld és 9,990,968 acre, vagyis 64 százalék legelő. A szigetekben 95,742 acre vagyis 81 százalék szántóföld és 21,470 acre vagyis 19 százalék legelő.

Üzlet tudósításunk

helybeli rendes munkatársunktól lapunk bezárta után érkezvén hozzánk, azt csak jövő számunkban közölhetjük.

Arad, jul. 14.

(K. K.) A mai hetivásárra behajtatott: Ökör: 105 db, legtöbbnyire mészárosok által vétettek meg 80—150 frt drbkint.

Tehén: 108 drb 60—120 frt drbkint kelt el. Borjú: 125 drb, melyek 10—35 frt drbkint keltek el.

Bárány: 50 drb, melyek 6—8 frt drbkint keltek el.

Ló: 110 drb, 30—150 frt drbkint vétettek meg.

Sertés: 105 drb, melyek legtöbbnyire hentesek által vétettek meg 25—27 frt mázsánként.

Távirati tudósítás.

a bécsi börzéről 1871. július 15-én.

5% Metalliques . . . 59 30	Hitelintézet . . . 283 —
Nemzeti kölcsön. 68 90	Váltó Londonra 123 50
1860-évi kölcsön 101 75	Ésüst. 121 75
Bankrészevény. 7 61	Arany. 5 83/100

20 frank-darabok 9 84

A szerkesztésért felelős: Bettelheim V.

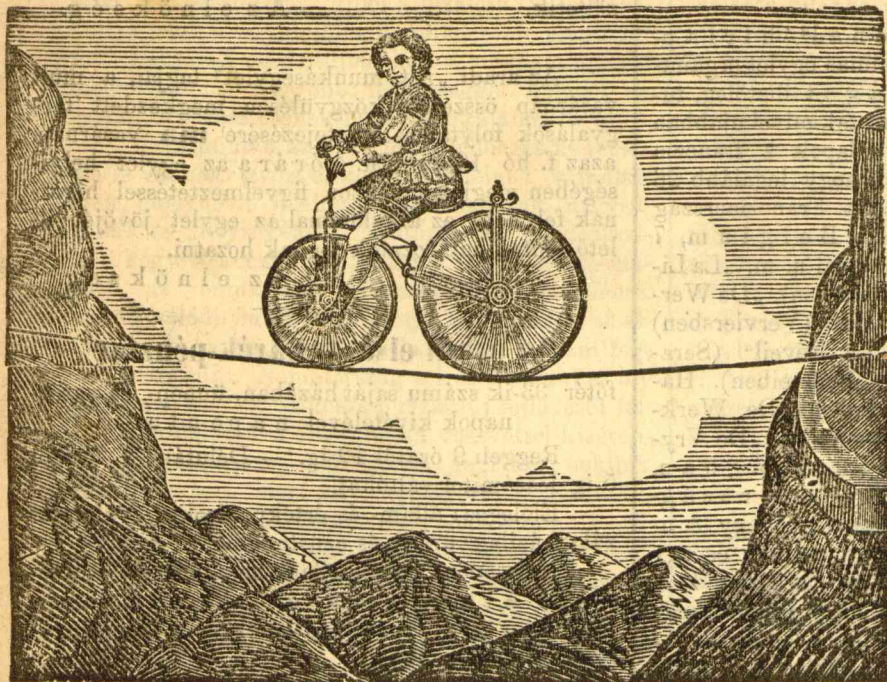
Nyiltér.

Nyilvános köszönet.

Indittatva érzem magamat, mint a „Riunione Adriatica di Sicurtá“ trieszti biztosító intézetnek, meghalt férjem biztosításának gyors kiszolgáltatásáért, mint szintén ifj Steinitzer Jozs. helybeni főügynök urnak előzőkeny magaviseléseért, ezenen legbensőbb köszönetemet kifejezni, — mert habár az erre vonatkozó iratokat csak néhány nap előtt szolgáltatam kezébe, a teljes biztosított összeg 1050 frtban már tegnap fizetettet nekem ki, a miért is nevezett intézet gyors és pontos eljárásáért mindenki figyelmébe legjobban ajánlható.

Arad, 1871. jul. 13.

Hatzlein János özvegye.

Előleges jelentés.
Alőlirottak van szerencsége Arad város nagyérdemű t. cz. közönségének tiszteletteljesen jelenteni, miszerint sikerült neki

Braatz Eufrozina
kisasszony, és
ERNEST úr

világhírű és a maga nemében felülmúlhatlan kötél-művészpárt, kik Amerika és Európa legnagyobb városaiban, s legutóbb Bécsben az „új világban” több mint 10,000 ember előtt egy

80 láb magas és 200 láb hosszú kötél

merész mutatványaival viharos tetszést arattak, néhány előadásra megnyerni, melyeknek elseje

csütörtökön július 20-án

az előadás tartama alatt egészen **elzárt városligetben** fog megtartatni.

Minden egyéb falragaszok és hirdapok által fog közzététni

Mély tisztelettel

WEISS GYULA.

588-1-3

613/1870 82.

586-1-3

Arverési hirdetmény.

Arad m. törvényszékének mint telek-könyvi hatóságnak m. évi 2565 sz. a. kelt végzése alapján ezennel közhírré tétetik, miszerint Kozma Szoka felperesnek néh. i. Perka Györgye hagyatéka s neje elleni 80 frt. tőkekövetelése és törvényes járulékaik erejéig az utóbbiaktól bíróság lefoglal, paulisi 292. számú tjkben A. I. 1. — 11. a. 965 frtra becsült beltelkes ház és 3/8 kül-állományi föld ingatlanások 1871. évi augusztus hó 8-ik napjának d. e. 10 órákor mint második árverési határnapon, Paulis község bázánál bírói árverésen eladatulni fognak.

Venni szándékozók ezen árverésre azon kijelentéssel hivatnak meg, miszerint a megállapított — és egész terjedelmökben ezen bíróságnál bár mikor megtekintendő árverési feltételek értelmében, — az ingatlanok becsáron alól is eladatni fognak; minden árverelő az árverés előtt a becs. mint kikiáltási árnak 10%-át b. om-pénzzel a bírói kiküldött kezéhez le-ni köteles, és a legtovább ígérő mint vevő — ki az átírási illetéket kívül más-terhet magára vállalni nem tartozik, és a leütés után azonnal az ingatlan titte-les és teljes birtokába lép, — a vételár-nak felét — a b. om-pénz betudásával, árverés napján, a hát. aléví vételári ósz-szeget pedig a leütés napjától számítandó három havi időközben 6%-os kamattal fejtezni köteleztetvén, mindaddig az ing-atlan telekkönyvi tulajdonába át nem megy, míg a p. t. r. 459 §-ának sulya alatt pontosan teljesítendő árverési felté-teleknek mindenkben eleget nem tett.

Felszólítatnak továbbá mind azon jelzálogos hitelezők, a kik nem ezen ha-tóság vagy annak közelében laknak, hogy — a vételár felosztása alkalmával leendő képviselők végett, megbízottat ren-deljenek; és annak nevét és lakását az ár-verés napjáig itten jelentésk be, mint-hogy ellenkező esetben hivatalból kineve-zett gondnok által fognak képviseltetni.

Végre felhivatnak mindazok, a kik a lefoglalt ingatlan iránt tulajdoni, vagy más igényt érvényesíthetni vélnék, hogy igénykeresetüket, ezen hirdetmény köz-zetételének utolsó napjától számítandó 15 napok alatt — habár külön értesítést nem nyertek is — alőlirottán annál is bi-zonyosabban nyújtsák be, mert elleneset-ben azok a végrehajtást nem gátolhatván, egyedül a vételár feleslegére fognak uta-síttatni.

Kelt Radnán, 1871. július 1-én.

Zubor Gyula,

m. esküdt, mint tszéki kiküldött.

Kész ponyvák,
gyapju és gabonaszékek
a legjobb minőségben, kicsinyben és nagyban jutányos áron kaphatók. **Gabonaszékek kölcsön is adhatók.**
Grünberger J. M.
kereskedésében a „három király” mellett.
622-4-4

12/1871. p. 575-3-3

Árverési hirdetmény.

A Tótvárad ker. szolgabíróság által közhírré tétetik, mikép Kovács Sámuel károlyfejérvári lakos felperesnek, Kátáná Lázár és 9 alperes társai elleni 1067 frt. 69 kr. tőke és járulékaik iránti perében, az „Alföld” című lap folyó évi 122. 123. és 124-ik számaiban, f. évi június hó 30-ra Soborsin, Halalis és Kujás községeiben, f. évi július hó 1-re Tótvárad és Szorosság községeiben, a soborsini 74. 136. és 137., a halalisi 37. és 61., a tótvárad 69. 100. és 188., a szorossági 19-ik és a Kujás községi 4-ik számú tjknvi iveken foglalt végrehajtást szenvedő alperesek ingatlan vagyonaíra meghirdetett, első ízbeni ár-verés árverelői hiánya miatt nem érvé-nyesíthetvén; minél fogva a fennebb elősorolt tjknvi számú ingatlan vagyo-nok, f. évi augusztus hó 4-én, és illető-leg 5-én a helyszínrre kitűzött 2-ik ár-verésen a már közzétett, s ezen szolgabi-róságnál is megtekinthető árverési felté-telek mellett becsáron alól is eladatni fognak.

Kelt Soborsinban, 1871. július hó 4.

Halbendienszt Gusztáv,

végrehajtói k. tszbró.

Az aradmegyei
takarékpénztár

takarékpénztár betételek után:

8 napi felmondásra 5%-ot

15 „ „ 5 1/2 %-ot

60 „ „ 6 %-ot fizet.

A visszafizetések felmondás nélkül is eszközöltetnek a pénztár állásához képest.

Az igazgatóság.

Arlejesi hirdetmény.

Melynél fogva szab. kir. Aradváros gazdasági széke részéről ezen-
nel közhírré tétetik, miként a városi sz. utóváltó elnökének felhívása iránt leg 4202 frt 51 krajczárára előirányzott melléképületek föllátása iránt folyó év és hó 19-én délelőtt 10 órakor a gazdasági-szék hivatalos helyiségében, — hol a tervezetek, előirányzatok és feltételek addig is megtekinthetők, — árlejesi fog tartatni.

Mire a vállalkozni szándékozók azzal hivatnak meg, hogy mago-
kat 10%-tól b. om-pénzzel ellássák.

Kelt Szabad királyi Arad város gazdasági székének 1871. évi
július hó 12-én tartott üléséből.

Kiadta **Farkas Menyhért,** aljegyző.

Saját házunkban megnyitott

BANK- ÉS VÁLTÓ-ÜZLETÜNKBEN

mai naptól kezdve eladunk:

sorsjegyeket részletfizetésekre,

és pedig minden sorsjegy-nemből, akként, hogy a részletek — melyek azonban 24 hónapot túl nem haladhatnak — a vevő kívánata szerint határozthatnak meg és egyezkedés útján intéztetnek el.

Azonkívül megnyitunk:

három játéktársulatot, 20—20 részvevővel,

melyekhez a t. cz. közönséget ezennel meghívjuk, és pedig:

A. 3 forint havonkinti lefizetéssel,

20 db, 400 frankos török sorsjegyre, évenként 6 húzás, nyeremények 600,000, 400,000, 300,000, 60,000, frank sat.

B. 4 forint havonkinti lefizetéssel,

20 db. 100 frtos egész magyar nyeremény-kölcsönre, nyeremények: 250,000, 200,000, 150,000, 100,000 és 25,000 frt. sat.

C. 5 forint havonkinti lefizetéssel,

a magyar-osztrák államban kibocsájtott összes sorsjegynemekre — mindegyikből egy egész sorsjegy — évenként 37 húzás, nyeremények: 300,000, 250,000, 220,000, 200,000, 150,000, 100,000 frt. sat.

Ezen három játéktársulat mindegyike 3 évig tart, mely idő letelte után az **A.** és **B.** alatti 20 — 20 eredeti sorsjegy a 20 — 20 részvevő közt felosztatik, a **C.** alatti sorsjegyek pedig árfolyam szerint eladatnak és a befolyt összeg a részvevők közt felosztatik.

Kérjük a t. cz. résztvenni szándékozók, hogy magukat minél előbb elhatározni és előjegyezni sziveskedjenek, mivel

A. társulatnál az első húzás f. évi **augusztus 1-jén,**

B. társulatnál f. é. **augusztus 15-én,** és

C. társulatnál f. é. **szeptember 1-jén** kezdődik és a részvevő-levelek beírásának és átadásának legalább 5 nappal az első húzás előtt meg kell történnie.

Valamint a sorsjegyek részletekbeni eladását, úgy a játéktársulatokat is, több oldalról felszólítás következtében szerveztük, és annyiaval inkább bátorodunk nagyobb részvételre számolhatni, mivel nálunk már több nagy nyeremény csináltatott, és mivel a t. cz. közönségnek nálunk kényelmesebb leend, mint más idegen, többnyire ismeretlen házaknál résztvenni, vagy pedig a részvevő leveleket és részletjegyeket házaló, toladó egyénektől vásárolni.

Bank- és váltó-üzletünkben a játéktársulatok közelebbi játékterveiről bővebb tudomás szerezhető.

A magyar nyeremény-kölcsön f. évi augusztus 15-én történendő húzására, nyeremények: **250,000, 25,000 frt.** sat., ajánlunk eredeti sorsjegyeket, igérvényeket és részletleveleket.

WALLFISCH CH. és fiai.